

kom med et Overbud i Skattelovsspørgsmaalet, var det netop for at imødekomme den stærke, enige Venstrestemming ude i Landet, idet de derved haabede at kunne stive Ministeriet af. Jeg tror, at det er Bevis for, at der var omtrent en almindelig Opfattelse af et enstemmigt Ønske om at faa en Reform af Skattespørgsmaalet. Og Ejendomsskylden blev af alle Partier, baade af Venstre og Socialdemokratiet, erklæret for at være en udmærket Bid, som de aldrig havde tænkt sig at faa fat i, men som de selvfølgelig med Glæde tog imod, da Hartkornsskatterne, som det atter og atter gentoges, vare noget af det uretfærdigste, man kunde tænke sig overfor Landbostanden, hvad enten det var store eller smaa Skatteydere. Den store Aarsag til, at Ministeriet Sehested og Landstingets Højreflertal fremkom med et Overbud paa dette Spørgsmaal, var altsaa Trangen til at stives af. Thi alle maa jo nu erkende, at det var et meget svagt Ministerium, det var i alt Fald ikke meget stærkere eller havde større Tilslutning ude i Befolkningen end det nuværende.

Nu ligger det nær at spørge, hvordan i det store og hele den vort Skattegrundlag reformerende Reform af 1903 har virket ude i Befolkningen, skattemæssigt set, og navnlig, hvorledes den er bleven modtaget af den Befolkning, som nærede saa overvældende store Forventninger til den. Jeg tror, at hvis man vil give et sandfærdigt Svar, vil det lyde, at den som Helhed er bleven modtaget godt og har virket godt. De nye Skattelove bragte det, som Skatteydere aldrig kunne lide, en Forhøjelse af de direkte Skattebeløb. De andre Love, som kom med ind under den store Skattereform, men som jeg ikke har Grund til at komme ind paa, da det kun er Ejendomsskylden, som berøres her, have forskellige Skavanker og Fejl, som have fremkaldt megen berettiget og naturligvis ogsaa megen uberettiget Kritik. Jeg tror, man kan sige, at selve Ejendomsskylden som Helhed har vakt størst Tilfredshed og som Helhed har vist sig at være et udmærket rationelt Grundlag baade for Staten at kræve sine Skatter paa og for Skatteyderne at betale dem efter. Den har nemlig fjernet de to Hovedanker, som rettedes imod de gamle Hartkornsskatter: Uligheden imellem Beskatningen i de forskellige Landsdele og Uligheden imellem By og Land. Jeg ved, at der findes en enkelt Ting at anke over i den, og det er den, som ærede foregaaende Talere have paavist, at de næstmindste Ejendomme be-

skattes for højt. Men jeg tror at turde sige, at ingen Mennesker havde tænkt sig, at man paa Grund af en enkelt Fejl, som uhyre let kan rettes, og som alle Partier sikkert ere villige til at rette i det Omfang, hvor det er nødvendigt, pludselig skulde gaa til at afskaffe Ejendomsskylden, efter at den kun har virket i 7 Aar, og uden at den er bleven udført i sin Helhed, og derved skulde risikere at komme til at staa paa det Grundlag, som jeg tør sige alle nuværende Medlemmer af det radikale Venstre og af Regeringen, som den Gang sad i Rigsdagen, have været med til at fordømme som det mest uretfærdige, der kan tænkes. Thi at vi muligvis blive staaende paa dette Grundlag, er der meget stor Udsigt til, da den højterede Indenrigsminister jo ikke ved, hvor han vil hen. Ingen havde tænkt sig, at man skulde begynde paa nu at standse Overgangen til Ejendomsskyld og maaske opheve denne Lov for at kaste os ud i et helt nyt System, som ingen ved noget om. Ingen havde tænkt derpaa, før vi fik den radikale Venstreregering.

Her maa jeg nu, for at jeg personlig i hvert Fald kan finde en forstandig Forklaring af Indenrigsministerens mærkelige Forslag og endnu mærkværdigere Motivering af det, søge at danne mig en Forklaring af Grunden til, at Indenrigsministeren er kommen i den Situation. Den store Skattereform gennemførtes, som sagt, i 1903. I 1905, to Aar senere, skete det, at nogle Reformmænd traadte ud af deres Parti og dannede deres eget Parti. Dette udmærkede Parti lavede i Odense et Program, som kaldes Odense-Programmet, som det foreløbig har henlagt, men det eksisterer jo endnu, og paa dette findes der et meget svævende, maaske vidtsvævende, maaske ikke vidtsvævende, Begreb, der hedder Jordspørgsmaalet. Siden den Tid have den danske Rigsdag og det danske Folk beskæftiget sig adskilligt med Spørgsmaal, der vedrøre Jorden. Det ærede Medlem fra Løvel (Anders Nielsen) har som Landbrugsminister haft Held til at gennemføre en betydelig Reform, Husmandsloven, og der er gjort Forarbejder til at løse Spørgsmaalet om Len, Stamhuse og Fæstevæsen, i hvert Fald saaledes, at Forhandlingerne om at naa til et Resultat snart kunne ventes at blive paabegyndte. Men hver Gang man ude mødte en radikal Venstremand eller en radikal Taler, saa sagde de: Ja, men alt det er kun Lapperier, det er ingen Verdens Ting, nej, vent bare, til vi komme til det store Jordspørgs-